

Hof van beroep Gent, arrest van 26 oktober 2017

Nationaliteit – Nationaliteitsverklaring – Artikel 12bis, § 1, 2° WBN – Bewijs van kennis van één van de drie landstalen – Artikel 1 KB 14 januari 2013 – Bewijs van economische participatie – Documentair systeem – Taak van de rechter

Nationalité – Déclaration de nationalité – Article 12bis, § 1, 2° CNB – Démonstration de la connaissance d’une des trois langues nationales – Article 1 AR 14 janvier 2013 – Démonstration de la participation économique – Système documentaire – Mission du juge

In de zaak van

F.

geboren in Marokko, te [...] op [...] 1988; van de Marokkaanse nationaliteit; wonende te [...] Wielsbeke, [...]

appellante

voor wie optreedt mr. Callewaert Guido, advocaat met kantoor te 8710 Ooigem/Wielsbeke, Bavikhoofsestraat 71

wijst het hof het volgende arrest.

I. Beroepen vonnis

Bij vonnis van 30 juni 2016 in de zaak met AR nummer [...] weigert de 23ste kamer van de rechtbank van eerste aanleg West-Vlaanderen, afdeling Kortrijk, de inwilliging van de door F. gedane nationaliteitsverklaring van 28 juli 2015. Daar waar het openbaar ministerie in zijn negatieve advies van 20 november 2015 focust op de vereiste kennis van één van de drie landstalen, acht de rechtbank dit vereiste voldaan. Niettemin weigert de rechtbank de inwilliging van de nationaliteitsverklaring omdat geen afdoende bewijs voorligt van de vereiste economische participatie.

De rechtbank laat de niet nader begrote gedingkosten ten laste van F.

II. Hoger beroep

1. Bij verzoekschrift neergelegd ter griffie van het hof op 31 augustus 2016 stelt F. tijdig, regelmatig en derhalve ontvankelijk hoger beroep in.

Met haar hoger beroep beoogt F., met hervorming van het beroepen vonnis, de inwilliging van de litigieuze nationaliteitsverklaring.

2. De zaak is behandeld op de terechtzitting van 1 juni 2017.

F. is daarbij verschenen in persoon.

Nadien heeft het hof het debat gesloten.

Het openbaar ministerie heeft (tegen de terechtzitting van 21 september 2017) schriftelijk advies verleend tot afwijzing van het hoger beroep (als ontvankelijk doch ongegrond) en zodoende tot bevestiging van het beroepen vonnis.

F. heeft (tegen de terechtzitting van 19 oktober 2017) schriftelijk gerepliceerd in de lijn met haar hoger beroep.

Het hof heeft de zaak vervolgens in beraad genomen.

3. Het hof heeft het dossier van de rechtspleging en de overgelegde stukken ingezien.

III. Beoordeling

1. De zaak behelst (inz.) de toepassing van artikel 12*bis* WBN, zoals van kracht sinds de aanpassing ervan bij wet van 4 december 2012 'tot wijziging van het WBN teneinde het verkrijgen van de Belgische nationaliteit migratieneutraal te maken' (BS 21 januari 2013, *err.* BS 18 februari 2013). Deze wet is op 1 januari 2013 in werking getreden, terwijl de litigieuze nationaliteitsverklaring dateert van 28 juli 2015.

2. Krachtens artikel 12*bis*, § 1, sub 2° WBN kan een vreemdeling de Belgische nationaliteit verkrijgen door een verklaring af te leggen overeenkomstig artikel 15 (voor de ambtenaar van de burgerlijke stand van zijn hoofdverblijfplaats) indien hij:

- a) de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt;
- b) vijf jaar wettelijk verblijf in België heeft;
- c) het bewijs levert van de kennis van één van de drie landstalen;
- d) zijn maatschappelijke integratie bewijst door:
 - * hetzij een diploma of getuigschrift van een onderwijsinstelling opgericht, erkend of gesubsidieerd door een Gemeenschap of de Koninklijke Militaire School en dat minstens van het niveau is van het hoger secundair onderwijs;
 - * hetzij een beroepsopleiding van minimum 400 uur erkend door een bevoegde overheid te hebben gevolgd;
 - * hetzij een inburgeringscursus te hebben gevolgd waarin wordt voorzien door de bevoegde overheid van zijn hoofdverblijfplaats op het tijdstip dat hij zijn inburgeringscursus aanvat;
 - * hetzij gedurende de voorbije vijf jaar onafgebroken als werknemer en/of als statutair benoemde in overheidsdienst en/of als zelfstandige in hoofdberoep te hebben gewerkt;
- e) zijn economische participatie bewijst door:
 - * hetzij als werknemer en/of als statutair benoemde in overheidsdienst gedurende de voorbije vijf jaar minimaal 468 arbeidsdagen te hebben gewerkt;
 - * hetzij in het kader van een zelfstandige beroepsactiviteit in hoofdberoep de voorbije vijf jaar gedurende minstens zes kwartalen de verschuldigde sociale kwartaalbijdragen voor zelfstandigen in België te hebben betaald.

De duur van de onder d, eerste en/of tweede sterretje vermelde opleiding gevolgd tijdens de vijf jaar voorafgaand aan het bedoelde verzoek wordt in mindering gebracht van de duur van de vereiste beroepsactiviteit van minstens 468 dagen of van de duur van de zelfstandige beroepsactiviteit in hoofdberoep.

3. Met toepassing van voormelde bepaling legt F. op 28 juli 2015 een verklaring van Belgische nationaliteit af voor de ambtenaar van de burgerlijke stand te Wielsbeke (art. 15, § 1 WBN), die een afschrift van het dossier overmaakt aan het openbaar ministerie (art. 15, § 2 WBN).

Bij brief van 20 november 2015 brengt het openbaar ministerie een negatief advies uit, waarvan bij aangetekende zending van 23 november 2015 aan F. kennis wordt gegeven (art. 15, § 3 WBN).

Bij aangetekende brief van 3 december 2015 verzoekt F. aan de ambtenaar van de burgerlijke stand te Wielsbeke het dossier over te zenden en zodoende de zaak aanhangig te maken bij de rechtbank van eerste aanleg te West-Vlaanderen, afdeling Kortrijk (art. 15, § 5 WBN).

4. In zijn negatieve advies van 20 november 2015 stelt het openbaar ministerie dat F. niet voldoet aan de grondvoorwaarden om op basis van voormeld artikel 12bis, § 1, sub 2° WBN de Belgische nationaliteit te verwerven, aangezien F. volgens het openbaar ministerie niet het bewijs levert van de kennis van een van de drie landstalen.

5. Anders dan F. wil voordoen, houdt het negatieve advies van het openbaar ministerie van 20 november 2015 niet in dat de overige grondvoorwaarden wel zijn vervuld.

Hoewel het openbaar ministerie focust op de vereiste kennis van één van de drie landstalen, sluit het openbaar ministerie niet uit dat ook andere voorwaarden knellen. Doordat het openbaar ministerie stuit op de vereiste kennis van één van de drie landstalen, gaat het noch positief noch negatief verder in op andere voorwaarden.

Het stond de eerste rechter derhalve vrij de toets door te voeren van ook andere grondvoorwaarden om op basis van voormeld artikel 12bis, § 1, sub 2° WBN de Belgische nationaliteit te verwerven. Daar waar de eerste rechter de vereiste kennis van één van de drie landstalen voldeaan acht, en derhalve in zoverre het openbaar ministerie niet volgt, stuit de eerste rechter op de vereiste economische participatie.

Anders dan F. nog wil voordoen, is de eerste rechter op die manier de krijtlijnen van het negatieve advies van het openbaar ministerie van 20 november 2015 niet te buiten gegaan.

6. Het verhaal van F., gelet op het negatieve advies van het openbaar ministerie tegen de inwilliging van de gedane nationaliteitsverklaring, is tijdig, regelmatig en derhalve ontvankelijk. Het verzoek tot verzending van het dossier aan de rechtbank van eerste aanleg dateert van 3 december 2015, dit is binnen vijftien dagen na de ontvangst door F. van het negatieve advies op 23 november 2015.

7. Daar waar het openbaar ministerie in zijn negatieve advies van 20 november 2015 focust op de vereiste kennis van één van de drie landstalen, acht de eerste rechter dit vereiste voldeaan. Niettemin weigert de rechtbank de inwilliging van de nationaliteitsverklaring omdat geen afdoende bewijs voorligt van de vereiste economische participatie. Op die manier wijst de eerste rechter het verhaal van F. af als (tijdig, regelmatig en derhalve) ontvankelijk doch ongegrond.

8. Luidens artikel 1, § 2, *sub* 5° WBN wordt voor de toepassing van het wetboek onder het 'bewijs van kennis van een van de drie landstalen' verstaan: minimale kennis van één van de drie landstalen die gelijk is aan het niveau A2 van het Europees Referentiekader voor Talen.

Het gaat om een gevorderde basisgebruiker (F. Swennen, *Het personen- en familierecht – Een benadering in context*, Antwerpen, Intersentia, 2017, 138-139, nr. 212).

Dit bewijs dient te worden geleverd aan de hand van de bewijsmiddelen bepaald in een koninklijk besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad.

Artikel 1 van het koninklijk besluit van 14 januari 2013 'tot uitvoering van de wet van 4 december 2012 tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit teneinde het verkrijgen van de Belgische nationaliteit migratieneutraal te maken' preciseert dat de documenten die in aanmerking moeten worden genomen als bewijs van de minimale kennis van één van de drie landstalen in de zin van artikel 1, § 2, *sub* 5° WBN zijn:

- 1° ofwel een diploma of getuigschrift van een onderwijsinstelling opgericht, erkend of gesubsidieerd door een Gemeenschap of van de Koninklijke Militaire School, behaald in één van de drie landstalen en dat minstens van het niveau van het hoger secundair onderwijs is;
- 2° ofwel een diploma of getuigschrift van een onderwijsinstelling in de Europese Unie voor zover het diploma door de bevoegde Gemeenschap erkend is als gelijkwaardig, dat minstens van het niveau van hoger secundair onderwijs is, en dat betrekking heeft op kennis van één van de drie landstalen op het niveau krachtens artikel 1, § 2, *sub* 5° WBN;
- 3° ofwel een document waaruit blijkt dat een beroepsopleiding werd gevolgd van minimum 400 uur, die erkend wordt door een bevoegde overheid;
- 4° ofwel een document waaruit blijkt dat een inburgeringscursus werd gevolgd waarin wordt voorzien door de bevoegde overheid van de hoofdverblijfplaats van de betrokkene op het tijdstip dat hij zijn inburgeringscursus aanvat;
- 5° ofwel documenten waaruit blijkt dat de betrokkene gedurende de voorbije vijf jaar onafgebroken als werknemer en/of als statutair benoemde in overheidsdienst en/of als zelfstandige in hoofdberoep heeft gewerkt, waartoe de aanvrager de volgende documenten voorlegt:
 - a) indien de betrokkene werknemer in de privésector is of is geweest, legt hij documenten voor die 'individuele rekeningen' worden genoemd, afgegeven door de werkgever;
 - b) indien de betrokkene bezoldigd werknemer in overheidsdienst is of is geweest, legt hij een attest of attesten voor, afgegeven door de bevoegde dienst van de overheid;
 - c) indien de betrokkene statutair ambtenaar in overheidsdienst is of is geweest, legt hij het bewijs van zijn definitieve benoeming voor vergezeld van een attest of attesten, afgegeven door de bevoegde dienst van de overheid;
 - d) indien de betrokkene een beroepsactiviteit als zelfstandige in hoofdberoep uitoefent of heeft uitgeoefend, legt hij het bewijs voor van aansluiting bij een sociaal verzekeringsfonds voor zelfstandigen vergezeld van het bewijs van betaling van de sociale kwartaalbetalingen tijdens de wettelijke vereiste periode;

- 6° ofwel een attest voor het slagen voor één van de drie landstalen waaruit een taalniveau blijkt dat overeenstemt met het taalniveau dat is vereist krachtens artikel 1, § 2, sub 5° WBN en dat wordt afgegeven door een instelling opgericht, erkend of gesubsidieerd door een Gemeenschap;
- 7° ofwel een taalcertificaat met betrekking tot de kennis van één van de drie landstalen afgegeven door het Selectiebureau van de Federale Overheid (SELOR) waaruit een taalniveau blijkt dat overeenstemt met het taalniveau dat is vereist krachtens artikel 1, § 2, sub 5° WBN;
- 8° ofwel een attest voor het slagen voor één van de drie landstalen waaruit een taalniveau blijkt dat overeenstemt met het taalniveau dat is vereist krachtens artikel 1, § 2, sub 5° WBN en dat wordt afgegeven door de gewestelijke diensten voor beroepsopleiding en arbeidsbemiddeling.

Blijkbaar opteert de wetgever, gelet op de duidelijke teksten van artikel 1, § 2, sub 5° WBN *juncto* artikel 1 van het uitvoeringsbesluit van 14 januari 2013, voor een onwrikbaar documentair systeem. Dit systeem maakt dat, zodra F. tot bewijs van de minimale kennis van één van de drie landstalen (die gelijk is aan het niveau A2 van het Europees Referentiekader voor Talen) een van de in het uitvoeringsbesluit opgegeven bewijsmiddelen overlegt, is voldaan aan de bewijsvoorwaarde van de kennis van één van de drie landstalen.

Met de eerste rechter stelt het hof vast dat F. het bewijs van de vereiste kennis van één van de drie landstalen levert aan de hand van taalcertificaten.

Het gegeven dat de kennis van het Nederlands blijktens politieel verhoor en blijktens verhoor ter terechtzittingen voor de eerste rechter en voor het hof *de facto* bijzonder pover is, laat de rechterlijke overheid niet toe anders te beslissen.

In de gegeven omstandigheden is het natuurlijk de vraag welke dienstige rol voor de rechterlijke overheid is weggelegd, wanneer ter terechtzitting wordt vastgesteld dat de betrokkene in werkelijkheid geenszins een minimale kennis heeft van één van de drie landstalen. Het door de wetgever bedoelde documentaire systeem is in die omstandigheden voor de rechterlijke overheid bijzonder frustrerend. De wetgever is tegenstrijdig. Enerzijds wil hij de Belgische nationaliteit migratieneutraal maken en zodoende de Belgische nationaliteit niet langer aanzien als *incentive* voor integratie maar daarentegen als beloning voor integratie (F. Swennen, *Het personen- en familierecht – Een benadering in context*, Antwerpen, Intersentia, 2017, 131, nr. 201). Het WBN is dus niet langer een instrument van migratiebeleid. Anderzijds blokkeert de wetgever de rechterlijke overheid met een systeem dat maakt dat hij bepaalde documenten moet aannemen ofschoon hij manifest het tegenovergestelde vaststelt. De wetgever wil de rechterlijke overheid in dezen blijkbaar tot een klakkeloze machine vermaken.

9. Anders dan de eerste rechter, stelt het hof vast dat F. tevens het bewijs van de vereiste economische participatie levert.

In haar verzoekschrift tot hoger beroep illustreert en stoffeert F. (met bijhorende stukken) dat zij gedurende de voorbije vijf jaar minimaal 468 arbeidsdagen heeft gewerkt.

Een en ander behelst een samentelling van (gebeurlijk deeltijdse) tewerkstellingsperiodes inzonderheid bij (1) het OCMW te Waregem vanaf 1 juli 2010 tot en met 31 juli 2011, (2) de VZW Psychiatrisch Ziekenhuis Sint-Jozef Pittem vanaf 3 mei 2013 tot (en met) 17 augustus 2014, (3) de stad Waregem vanaf 16 maart 2015 tot en met 8 april 2015 en (4) het OCMW te Wielsbeke vanaf 1 september 2015.

10. Het hoger beroep is gegrond.

IV. Gedingkosten

1. De gedingkosten van beide aanleggen en meer precies de door F. blootgestelde rolrechten zijn en blijven (in deze procedure op eenzijdig verzoekschrift) te haren laste.

2. Een rechtsplegingsvergoeding (in de zin van de artikelen 1018, *sub* 6° en 1022 Ger.W.) is niet aan de orde.

OP DEZE GRONDEN,

HET HOF,

met inachtneming van (de artt. 2 e.v. en inz.) artikel 24 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken,

verklaart het hoger beroep ontvankelijk en gegrond,

hervormt het beroepen vonnis van 30 juni 2016,

verklaart het verhaal van F. tot inwilliging van de door haar gedane nationaliteitsverklaring van 28 juli 2015, wars van het negatieve advies van het openbaar ministerie van 20 november 2015, ontvankelijk en gegrond,

verklaart het negatieve advies van het openbaar ministerie van 20 november 2015 ongegrond,

stelt vast dat F. (geboren in Marokko, te [...] op [...] 1988) voldoet aan de vereisten om met toepassing van artikel 12*bis*, § 1, *sub* 2° WBN de Belgische nationaliteit te verkrijgen middels een verklaring overeenkomstig artikel 15 voor de ambtenaar van de burgerlijke stand te Wielsbeke,

verstaat dat het beschikkende gedeelte van onderhavige beslissing, eens definitief, door de ambtenaar van de burgerlijke stand te Wielsbeke zal worden overgeschreven met toepassing van artikel 25 WBN,

laat de door F. blootgestelde kosten, te begroten op (1) het rolrecht in eerste aanleg ten bedrage van 100,00 euro en (2) het rolrecht in hoger beroep ten bedrage van 210,00 euro, te haren laste.

Aldus gewezen door de elfde kamer van het hof van beroep te Gent, recht doende in burgerlijke zaken als familiekamer, samengesteld uit:

De heer A. Colpaert Raadsheer, waarnemend voorzitter,

Mevrouw V. De Clercq Raadsheer,

De heer S. Mosselmans Raadsheer,

en uitgesproken door de wn. voorzitter van de kamer in raadkamer op zesentwintig oktober tweeduizend zeventien,

bijgestaan door

Mevrouw G. Huysman Griffier.